

จดหมายข่าว สถานสุขภาพ

ความร่วมมือไทย - ลาว ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สະບາຍດີປີໃໝ່ ຄ.ສ 2011 สวัสดีปีใหม่ พ.ศ. 2554

2-3	มาตรฐานสากลการรักษาโรคมalariaเรื้อรังชนิดรุนแรง	6-7	ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย
4	ข้อควรรู้สำหรับการเก็บและส่งอุจจาระเพื่อหาพยาธิ	8-9	การรักษาเพื่อให้เกิดสภาพหยุดเองของพืชรามน้ำนม
5	งานอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน		เด็กก่อนวัยเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร
	ตอนที่ 1 : การสร้างความตระหนักด้านอนามัย	10-11	ยารักษาโรคกระตุกพรุณ ตอนที่ 1
	สิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชน	12	กระถานข้าว ตอบ - ตามข้ามฝั่งโขง

ข้อควรรู้สำหรับการเก็บ

และส่งอุจจาระเพื่อหาพยาธิ

การตรวจอุจจาระหาพยาธิระยะต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ เพื่อการวินิจฉัยโรคพยาธิในลำไส้และโรคพยาธิที่มีทางเดินติดต่อกับลำไส้ จะได้ผลที่ถูกต้องแม่นยำ ต้องเริ่มมาจากความร่วมมือและปฏิบัติตัวของผู้ป่วยที่ทราบความสำคัญของการเก็บและนำส่งอุจจาระที่มีผลต่อการวินิจฉัยโรคพยาธิ เนื่องจากผู้ป่วยส่วนใหญ่มักจะคิดว่าอุจจาระเป็นของเน่าเสีย ของสกปรก ที่ถูกกำจัดออกนอกร่างกายและมีความรังเกียจ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการต้องเข้าใจ สามารถอธิบายให้ผู้ป่วยเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจอุจจาระ ซึ่งเป็นการตรวจวินิจฉัยโรคที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการตรวจตัวอย่างอื่น ๆ ผู้ป่วยควรรับทราบถึงการปฏิบัติตนในการเก็บและนำส่งอุจจาระให้ถูกต้อง ดังนี้

1. งดการรับประทานยาบางชนิดได้แก่

- 1.1 ยาปฏิชีวนะ จะทำให้แบคทีเรียที่อาศัยอยู่ปกติในลำไส้ลดจำนวนลง ซึ่งแบคทีเรียพวกนี้เป็นแหล่งผลิตสารอาหารให้พยาธิโปรโตซัว เป็นสาเหตุให้โปรโตซัวขาดสารอาหารและมีจำนวนลดลง ทำให้ตรวจไม่พบในอุจจาระ ยาประเภทนี้ควรรับประทาน 2 สัปดาห์ ก่อนตรวจอุจจาระ
- 1.2 ยาประเภทที่ไม่ถูกดูดซึมในลำไส้ เช่น ยาเคลือบกระเพาะ ยาแก้ท้องร่วง และยาพวกที่มีแบเรียม จะทำให้ตรวจหาพยาธิได้ยาก นอกจากนี้ ยาที่มีส่วนผสมของน้ำมัน เมื่อผู้ป่วยถ่ายอุจจาระจะมีหยดน้ำมันผสม

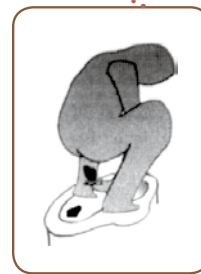
ซึ่งมีลักษณะคล้ายซีตัสของโปรโตซัว ควรรับประทานยาประเภทนี้อย่างน้อย 5 วัน

2. วิธีเก็บอุจจาระ

วิธีที่ 1

ถ่ายอุจจาระบริเวณ
ตอนบนของโถโดย
ไม่ให้ถูกน้ำ

ตักอุจจาระใส่กล่อง
ประมาณ 5 ช้อน

วิธีที่ 2

ถ่ายอุจจาระบริเวณ
ตอนบนของโถ
โดยไม่ให้ถูกน้ำ

ตักอุจจาระใส่กล่อง
ประมาณ 5 ช้อน

(รูปภาพจาก รองศาสตราจารย์ พรรณี พิเศษ)

- 2.1 การถ่ายอุจจาระลงในโถส้วม (รูปประกอบวิธีที่ 1 และ 2)
- 2.2 ให้ผู้ป่วยถ่ายลงในกระโถนปากกว้างที่แห้งและสะอาด ถ้าหากไม่มี แนะนำให้ใช้แผ่นพลาสติกสะอาดรองบนพื้น
- 2.3 อย่าถ่ายอุจจาระลงบนพื้นดิน เพราะในดินอาจมีพยาธิของพืชและสัตว์ปนเปื้อนหรือมีสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ อาศัยเป็นอิสระในดิน ผู้ตรวจวิเคราะห์อาจเข้าใจผิดว่าเป็นพยาธิของคน
- 2.4 อย่าถ่ายอุจจาระปนกับปัสสาวะ เพราะน้ำปัสสาวะทำลายระยะโทรโฟซอยท์ของโปรโตซัวทำให้ตรวจไม่พบ

3. ภาชนะที่เก็บอุจจาระส่งตรวจ ควรเป็นกล่องหรือดัลบพลาสติกที่สะอาดมีฝาปิดมิดชิด มีฉลากปิดเขียนชื่อผู้ป่วย วัน-เวลา ถ่ายอุจจาระให้เห็นชัดเจน ใช้ช้อนเล็ก ๆ หรือแท่งไม้เขี่ยอุจจาระหลายส่วนหรือเลือกตักเอาส่วนต้น ส่วนกลาง และส่วนท้าย ให้ได้ปริมาณ 3-5 ช้อนชา ถ้ามีมูกเลือดให้ตักมาด้วย

4. ให้ผู้ป่วยนำอุจจาระมาส่งที่ห้องปฏิบัติการทันทีหลังถ่าย (ไม่ทิ้งไว้เกิน 1 ชั่วโมง) เพื่อทำการตรวจหาพยาธิ เนื่องจากพยาธิโปรโตซัวระยะโทรโฟซอยท์จะยังมีชีวิตอยู่ ทำให้เห็นการเคลื่อนไหวชัดเจน ซึ่งลักษณะการเคลื่อนไหวที่แตกต่างสามารถนำมาใช้แยกชนิดของโปรโตซัวได้

จะเห็นได้ว่าการเก็บและส่งตรวจอุจจาระที่ถูกต้อง
จะช่วยทำให้การตรวจวินิจฉัยโรคพยาธิได้แม่นยำยิ่งขึ้น